# แนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*

# GUIDELINES FOR DEVELOPING A TRAINING CURRICULUM ON INFORMATION TECHNOLOGY FOR SCHOOL ADMINISTRATION IN THE DIGITAL ERA

**สุทธิพงศ์ เสมสูงเนิน[1], วรวุฒิ พุดศรี[2], บุญหลาย รัตน์สันเทียะ[3] และ สุรวุฒิ คนองมาตย์[4]**

Sutthipong Semsungnoen[1], Worawut Phutsri[2], Boonlai ratsanthia[3] and Surawut Kanongmat[4]

**[1]สมาคมพุทธบริษัทใต้ร่มพระบรมโพธิสมภาร**

[1]The Association of Buddhists under the umbrella of the Buddha, Thailand

**[2-4]มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา**

[2-4]Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhonratchasima Campus, Thailand

Corresponding Author's Email: Spt.office63@gmail.com

วันที่รับบทความ : 8 พฤษภาคม 2569; วันแก้ไขบทความ 16 พฤษภาคม 2569; วันตอบรับบทความ : 18 พฤษภาคม 2569

Received 8 May 2026; Revised 16 May 2026; Accepted 18 May 2026

## บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล 2) เสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี คือ การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 95 คน ใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ชนิดมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

Citation:

*สุทธิพงศ์ เสมสูงเนิน, วรวุฒิ พุดศรี, บุญหลาย รัตน์สันเทียะ และ สุรวุฒิ คนองมาตย์. (2569). แนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 4(4), 1-17.

Sutthipong Semsungnoen, Worawut Phutsri, Boonlai ratsanthia and Surawut Kanongmat. (2026). Guidelines For Developing A Training Curriculum On Information Technology For School Administration In The Digital Era. Journal of Interdisciplinary Social Development, 4(4), 1-17.;

DOI: https://doi.org/10.

Website: https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/

ข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารงาน 1 คน ครูผู้สอน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา 1 คน รวมทั้งสิ้น 4 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ชนิดมีโครงสร้าง ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพปัญหาฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสื่อและเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และความต้องการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสื่อและเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2) แนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล พบว่า แนวทางเชิงนโยบาย ประกอบด้วยจำนวน 5 ข้อ และแนวทางเชิงปฏิบัติ ประกอบด้วย จำนวน 20 ข้อ

**คำสำคัญ:** การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม, การบริหารสถานศึกษา, เทคโนโลยีสารสนเทศ, ยุคดิจิทัล

## Abstract

This research aimed to: 1) study the current problems and training needs regarding the use of information technology for school administration in the digital age, and 2) propose guidelines for developing a training curriculum on the use of information technology for school administration in the digital age. The study employed a mixed-methods research design. For the quantitative phase, the sample consisted of 95 teachers selected through simple random sampling. The research instrument was a 5-point Likert scale questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and

standard deviation. For the qualitative phase, the key informants comprised four individuals selected through purposive sampling: one school administrator, one head of administrative affairs, one teacher, and one educational management expert. The research instrument was a structured in-depth interview. The data were analyzed using content analysis.

The findings of the research revealed that

1) An assessment of the problems related to ICT training for digital-age educational administration indicates an overall high level. Categorically, the media and technology dimension exhibits the highest mean value, in contrast to the measurement and evaluation dimension, which presents the lowest. Regarding training requirements, the overall results are at the highest level, with media and technology identified as the primary area of need and measurement and evaluation identified as the least prioritized.

2) The guidelines for developing a training curriculum on the use of information technology for school administration in the digital age consist of two main components: policy guidelines, comprising 5 items, and practical guidelines, comprising 20 items.

**Keywords:** Training Curriculum DevelopmentSchool, Administration, Information Technology, Digital Era

## บทนำ

ภายใต้สภาวการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล (Digital Era) อย่างเต็มรูปแบบส่งผลให้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology : ICT) กลายเป็นเครื่องมือเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญในการขับเคลื่อนมิติต่าง ๆ ของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคการศึกษาที่ได้รับผลกระทบจากการปฏิรูปทางเทคโนโลยี (Digital Disruption) นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างและกระบวนทัศน์ในการบริหารจัดการสถานศึกษา จากรูปแบบดั้งเดิมสู่การเป็นสถานศึกษาฐานนวัตกรรมที่มีความคล่องตัวและทันสมัย ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำการ

เปลี่ยนแปลง (Change Leader) มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา อย่างไรก็ตามท่ามกลางความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีดิจิทัล กลับพบความลักลั่นระหว่างขีดความสามารถของบุคลากรกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในเชิงปฏิบัติ รายงานผลการประเมินและงานวิจัยหลายฉบับระบุว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวนหนึ่งยังขาดทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy) ในระดับที่เอื้อต่อการบริหารจัดการเชิงลึก ตลอดจนขาดสมรรถนะในการบูรณาการสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ (Data-Driven Decision Making) ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป นอกจากนี้ แม้สถานศึกษาจะมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในเชิงประจักษ์ แต่ส่วนใหญ่มักจำกัดอยู่เพียงการใช้งานในระดับพื้นฐาน ขาดการนำเทคโนโลยีระดับสูง อาทิ ระบบการจัดการฐานข้อมูลอัจฉริยะ (Big Data) ระบบการประมวลผลแบบคลาวด์ (Cloud Computing) หรือการจัดการความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber Security) มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานอย่างเป็นระบบ สาเหตุสำคัญประการหนึ่งเกิดจากหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับพลวัตของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป และขาดการมุ่งเน้นทักษะเชิงบริหารจัดการในบริบทดิจิทัลอย่างแท้จริง (สมใจ วิเศษทักษิณ, 2569)

ทั้งนี้ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 เป็นแผนระยะยาว 20 ปีที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเน้นสร้างความมั่นคง ศักยภาพการแข่งขัน โอกาสความเสมอภาค และการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสูง ขับเคลื่อนภายใต้ 6 ยุทธศาสตร์หลักเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยสู่สากล โดยมีวิสัยทัศน์คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 และเป้าหมายหลัก คือ ผู้เรียนมีทักษะความรู้ คุณลักษณะตามเป้าหมายการพัฒนาประเทศและมีขีดความสามารถในการแข่งขัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

สอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการบริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม จังหวัดพะเยา พบว่า มีการขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้าน IT ทัศนคติไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีความไม่เท่าเทียมของโครงสร้างพื้นฐาน และงบประมาณไม่เพียงพอทำให้การปรับใช้เทคโนโลยีในการ

บริหารงานวิชาการและบุคคลไม่เต็มประสิทธิภาพ (พัทธพล วงศ์วาร และสำเนา หมื่นแจ่ม, 2568)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา “แนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล” เพื่อพัฒนาสมรรถนะเชิงวิชาชีพด้านดิจิทัลให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความพร้อมในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้เป็นฐานในการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน อันจะเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ก้าวสู่มาตรฐานสากลและตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในระยะยาวต่อไป

## วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

## วิธีดำเนินการวิจัย

**1. รูปแบบการวิจัย**

ผู้วิจัยใช้การออกแบบการวิจัยเป็นแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้การวิจัยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ตามแนวคิดของ (Creswell, J. W., 2018)

**2. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)**

**2.1 ประชากรและตัวอย่าง**

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน ประจำปีการศึกษา 2568 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 1,983 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1, 2568)

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน ประจำปีการศึกษา 2558 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 สำหรับการคำนวณขนาดตัวอย่าง (Sample size) โดยใช้สูตรการคำนวณของ (Yamane, T., 1973) ด้วยความคลาดเคลื่อนที่ผู้วิจัยยอมรับได้

เท่ากับ ± 10% พบว่า ได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 95 คน ในการเลือกตัวอย่าง (Sampling technique) ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

**2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย**

แบบสอบถามความคิดเห็น (Questionnaire) เกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล มีขั้นตอนโดยสรุป ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นแบบรายการ (Check Lists) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ วิทยฐานะ ระดับการศึกษาขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านเนื้อหาหลักสูตร จำนวน 7 ข้อ ด้านกิจกรรมการฝึกอบรม จำนวน 7 ข้อ ด้านสื่อและเทคโนโลยี จำนวน 7 ข้อ ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 7 ข้อ รวมจำนวนทั้งสิ้น 28 ข้อ และแบบสอบถามดังกล่าวมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ ได้แก่ 5 มากที่สุด 4 มาก 3 ปานกลาง 2 น้อย และ 1 น้อยที่สุด ตามการเสนอของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติม

**2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย**

(1) ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยการนำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยกำหนดค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ถือว่ามีความเหมาะสมสามารถนำไปเก็บข้อมูลได้ หากข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่าเกณฑ์สามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ หรือตัดทิ้งได้ตามดุลยพินิจตามการเสนอของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

(2) พิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปเพื่อจัดทำเป็นแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการวิจัยซึ่งผลจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 มีจำนวน 33 รายการ และปรับปรุงแก้ไขภาษาตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะเพื่อนำไปสู่การทดลองใช้ต่อไป

(3) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับตัวอย่างครูผู้สอนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ซึ่งเป็นคนละกลุ่มกับตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามมาทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตั้งแต่ .858 ขึ้นไปถือว่าเครื่องมือวิจัยมีค่าความเชื่อมั่นเหมาะสมสามารถนำไปศึกษาได้ตามข้อเสนอของ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2567) ปรากฏว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาคเท่ากับ .937 จึงถือได้ว่าสามารถนำไปเก็บข้อมูลได้

**2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล**

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง พร้อมทั้งจัดทำข้อมูลมีรายละเอียดและขั้นตอนโดยสรุป ดังนี้

(1) ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย แจ้งไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และ เขต 2 ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลกับครูผู้สอน

(2) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยเสนอไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนโดยผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถาม หรือการส่งลิงค์ใน Google form ให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองเพื่อทำการตอบแบบสอบถาม

(3) นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนทำการลงข้อมูล online พร้อมตรวจสอบความถูกต้องเพื่อเตรียมบันทึก และวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติต่อไป

**2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล**

ผู้วิจัยได้นำหลักเกณฑ์สถิติประกอบการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผล คือ การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เพื่อใช้ในการบรรยายข้อมูลหรือผลลัพธ์จากแบบสอบถามความคิดเห็น และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายโดยใช้สถิติ ดังนี้ (1) การแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) (2) ค่าร้อยละ (Percentage) (3) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ (4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

**3. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)**

**3.1 ผู้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลสำคัญ**

ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) เป็น 4 กลุ่ม ตามแนวคิดของ (สุทธิพงศ์ เสมสูงเนิน, 2568) ได้แก่

| | | | |
|---|---|---|---|
| (1) กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา | จำนวน | 1 | คน |
| (2) กลุ่มหัวหน้าฝ่ายบริหารงาน | จำนวน | 1 | คน |
| (3) กลุ่มครูผู้สอน | จำนวน | 1 | คน |
| (4) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา | จำนวน | 1 | คน |
| รวมทั้งสิ้น | จำนวน | 4 | คน |

**3.2 การเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ**

ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดยเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิโดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ที่มีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งตามแนวคิดของ (Saunders, M., et al., 2012) ดังต่อไปนี้

(1) มีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษา ไม่น้อยกว่า 2 ปี การศึกษา

(2) มีประสบการณ์ในการสอน ไม่น้อยกว่า 5 ปี การศึกษา

(3) มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการพิเศษ

(4) มีคุณวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท

(5) มีชั่วโมงการสอนประจำหลักสูตรบริหารการศึกษา อย่างน้อย 3 หน่วยกิต

(6) มีตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ (ผศ.)

**3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย**

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ชนิดมีโครงสร้าง (Structure Interview) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 ความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

**3.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย**

(1) ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยการนำร่างแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยกำหนดค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง

0.60 – 1.00 ถือว่ามีความเหมาะสมสามารถนำไปเก็บข้อมูลได้ หากข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่าเกณฑ์สามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ หรือตัดทิ้งได้ตามดุลยพินิจตามการเสนอของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

(2) พิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปเพื่อจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการวิจัยซึ่งผลจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 มีจำนวน 24 รายการ และปรับปรุงแก้ไขภาษาตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะเรียบร้อย

**3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล**

ผู้วิจัยนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย แจ้งไปยังผู้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลสำคัญ พร้อมชี้แจ้งรายละเอียดวัตถุประสงค์การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) มีรายละเอียด ดังนี้ (1) การคัดเลือกผู้ที่จะสัมภาษณ์เชิงลึก (2) กำหนดนัดหมายการดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (3) ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (4) วิเคราะห์ข้อมูล แปลผลข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก (5) สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึก

**3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล**

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเขียนบรรยายเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ที่ได้จากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

## ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยเพื่อตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถนำเสนอข้อมูลดังต่อไปนี้

**1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล** พบว่า

สภาพปัญหาฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M$ = 4.20, $SD$ = 0.74) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสื่อและเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M$ = 4.28, $SD$ = 0.70) ส่วนด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($M$ = 4.07, $SD$ = 0.72)

ผลการวิเคราะห์ความต้องการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M$ = 4.50, $SD$ = 0.43) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสื่อและเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M$ = 4.69, $SD$ = 0.30) ส่วนด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($M$ = 4.33, $SD$ = 0.42)

**2) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล** พบว่า แนวทางเชิงนโยบาย มี 5 ข้อ ดังนี้

1. การยกระดับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาสู่ภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) ที่มุ่งเน้นการบริหารจัดการด้วยฐานข้อมูลและการปฏิบัติจริงเชิงนวัตกรรม และประกอบด้วยแนวทางเชิงปฏิบัติ 4 ข้อ

2. การพัฒนาศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษาดิจิทัลผ่านการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Active Learning) ที่เชื่อมโยงกับบริบทจริงของสถานศึกษา โดยบูรณาการรูปแบบการให้คำปรึกษา และการปฏิบัติจริงควบคู่ไปกับระบบติดตามผลต่อเนื่อง และประกอบด้วยแนวทางเชิงปฏิบัติ 4 ข้อ

3. การยกระดับระบบนิเวศการเรียนรู้ดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาด้วยหลักการ 3S (Short, Smart, Solution-Oriented) โดยบูรณาการแพลตฟอร์มการทำงานร่วมกันและเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เข้ากับคลังทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด (OER) และประกอบด้วยแนวทางเชิงปฏิบัติ 4 ข้อ

4. การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์แบบเน้นการปฏิบัติ (Performance-Based Assessment) และผลกระทบต่อองค์กร และประกอบด้วยแนวทางเชิงปฏิบัติ 4 ข้อ

5. การส่งเสริมและพัฒนากลไกการขับเคลื่อนหลักสูตรดิจิทัลสู่การปฏิบัติอย่างยั่งยืน โดยเน้นการเปลี่ยนผ่านทางความคิด (Mindset) ควบคู่กับการสร้างระบบสนับสนุนที่ใช้งานได้จริงในสถานศึกษา และประกอบด้วยแนวทางเชิงปฏิบัติ 4 ข้อ

## อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล มีประเด็นสำคัญตามวัตถุประสงค์ ที่ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลสามารถนำเสนอข้อมูลดังต่อไปนี้

**1. การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล**

พบว่า สภาพปัญหา อยู่ในระดับมาก และความต้องการฝึกอบรม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านสื่อและเทคโนโลยีที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดทั้งสองส่วน สะท้อนให้เห็นว่าครูผู้สอนเล็งเห็นถึงความสำคัญของเครื่องมือดิจิทัลในการขับเคลื่อนการศึกษา แต่ยังเผชิญกับอุปสรรคสำคัญด้านการเข้าถึงทรัพยากรและการพัฒนาทักษะให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับแนวคิดของ (Venkatesh, V., et al., 2003) ตามทฤษฎี UTAUT ที่อธิบายว่า เมื่อผู้ใช้รับรู้ถึงประโยชน์ของเทคโนโลยีจะส่งผลให้มีความพยายามในการเรียนรู้สูงขึ้นแม้จะเผชิญกับอุปสรรคด้านทรัพยากร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (เสาวลักษณ์ รัตนะ และ วัลลภา อารีรัตน์, 2567) ที่พบว่าปัญหาหลักของการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลคือความไม่เพียงพอของสื่อสารสนเทศและการพัฒนาบุคลากรที่ไม่ต่อเนื่อง ในส่วนของด้านการวัดและประเมินผลที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดนั้น อาจเนื่องมาจากระบบการวัดผลในสถานศึกษามักถูกกำหนดโดยมาตรฐานและโครงสร้างจากหน่วยงานส่วนกลางทำให้ผู้บริหารมองว่าเป็นส่วนที่ดำเนินการตามระเบียบปฏิบัติปกติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (อนงค์นาฎ หน่วยแก้ว และคณะ, 2568) ที่พบว่าปัญหาการใช้เทคโนโลยีในงานวิชาการด้านการวัดผลมีระดับความรุนแรงน้อยกว่าด้านสื่อ เนื่องจากสถานศึกษาส่วนใหญ่มีระบบฐานข้อมูลกลางรองรับอยู่แล้ว นอกจากนี้ (Fullan & Quinn, 2023) ยังชี้ให้เห็นว่าในการขับเคลื่อนองค์กรดิจิทัล ผู้บริหารมักให้ความสำคัญกับตัวขับเคลื่อนด้านนวัตกรรมสื่อมากกว่าระบบการประเมินซึ่งมักถูกมองว่าเป็นส่วนสนับสนุน

**2. การเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล**

พบว่า ด้านเนื้อหาหลักสูตร ได้แก่ การยกระดับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาสู่ภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) ที่มุ่งเน้นการบริหารจัดการด้วยฐานข้อมูลและการปฏิบัติจริงเชิงนวัตกรรม เนื่องจากภาวะผู้นำดิจิทัลในบริบทของการบริหารสถานศึกษายุคใหม่ ไม่ได้หมายถึงเพียงทักษะการใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีเท่านั้น แต่ครอบคลุมถึงความสามารถในการวางแผนเชิงกลยุทธ์โดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ผ่านระบบ Dashboard หรือการวิเคราะห์ Big Data เพื่อแก้ปัญหาได้แบบทันท่วงที (Real-time) ตรงตามความต้องการของผู้บริหารในยุคดิจิทัลที่ต้องเผชิญกับข้อมูลจำนวนมหาศาลและความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว การที่หลักสูตรเน้นเนื้อหาด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cybersecurity) และจริยธรรมดิจิทัล (PDPA) สะท้อน

ให้เห็นว่าผู้ทรงคุณวุฒิให้ความสำคัญกับธรรมาภิบาลดิจิทัล ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับบุคลากรและผู้ปกครองในระบบนิเวศการเรียนรู้สมัยใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Schilkamp, K., et al., 2020) ที่ระบุว่าการใช้ข้อมูลสารสนเทศช่วยให้ผู้บริหารสามารถระบุปัญหาของนักเรียนได้แม่นยำขึ้น และลดการใช้ความรู้สึกส่วนตัวในการบริหาร ซึ่งตรงกับผลการวิจัยที่ว่าเสนอให้ใช้ Dashboard ในการติดตามสถิติมาเรียนและผลการเรียนแบบ Real-time และสอดคล้องกับแนวคิดที่เน้นว่าสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 คือความสามารถในการจัดการข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

พบว่า ด้านกิจกรรมการฝึกอบรม ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษาดิจิทัลผ่านการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Active Learning) ที่เชื่อมโยงกับบริบทจริงของสถานศึกษา โดยบูรณาการรูปแบบการให้คำปรึกษา และการปฏิบัติจริงควบคู่ไปกับระบบติดตามผลต่อเนื่อง เนื่องจากกิจกรรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษาดิจิทัลที่เน้นการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Active Learning) ร่วมกับการบูรณาการรูปแบบการให้คำปรึกษา และระบบติดตามผลต่อเนื่องส่งผลให้ผู้บริหารมีสมรรถนะในการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลคือการที่ผู้บริหารและครูร่วมกันวางแผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่ ซึ่งตรงกับประเด็นการเชื่อมโยงบริบทจริงของสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สายฝน กองมะณี และอนุสรา สุวรรณวงศ์, 2568) นำเสนอว่า ทักษะการให้คำปรึกษาของผู้บริหารเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบริหารจัดการท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง (Disruption) ซึ่งตรงกับผลการวิจัยที่ว่าใช้รูปแบบการให้คำปรึกษาบูรณาการในการพัฒนาศักยภาพ

พบว่า ด้านสื่อและเทคโนโลยี ได้แก่ การยกระดับระบบนิเวศการเรียนรู้ดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาด้วยหลักการ 3S (Short, Smart, Solution-Oriented) โดยบูรณาการแพลตฟอร์มการทำงานร่วมกันและเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เข้ากับคลังทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด (OER) เนื่องจาก การยกระดับระบบนิเวศการเรียนรู้ดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาผ่านหลักการ 3S ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงและจัดการความรู้ได้อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (กรรณิกา บุลสถาพร, 2568) ได้นำเสนอผลการศึกษาการบูรณาการ AI ในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลเพื่อพัฒนาทักษะแห่งอนาคต โดยชี้ให้เห็นว่า AI สามารถเป็นเครื่องมือช่วยวิเคราะห์และปรับปรุงการบริหารจัดการสถานศึกษาได้ใน 3

ระดับ เมื่อมีการบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เข้ากับคลังทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด ระบบจะสามารถวิเคราะห์และคัดกรองทรัพยากรที่เหมาะสมกับความต้องการเฉพาะบุคคลของผู้บริหารได้แม่นยำขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ (นิวัฒน์ ศรีสวัสดิ์, 2568) นำเสนอกรอบแนวคิด ระบบนิเวศการเรียนรู้ดิจิทัล 5.0 ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญคือ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ และเนื้อหาสำหรับการเรียนรู้ที่ต้องมีความยืดหยุ่นและเข้าถึงได้ง่าย ทั้งนี้ การใช้แพลตฟอร์มการทำงานร่วมกันยังช่วยสร้างวัฒนธรรมการแบ่งปันองค์ความรู้และนวัตกรรมในกลุ่มผู้บริหารส่งผลให้เกิดการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565) กล่าวว่าปัจจัยความสำเร็จของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์และบูรณาการแพลตฟอร์มการทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่

พบว่า ด้านการวัดและประเมินผล ได้แก่ การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์แบบเน้นการปฏิบัติ (Performance-Based Assessment) และผลกระทบต่อองค์กร เนื่องจาก การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์แบบเน้นการปฏิบัติมีส่วนสำคัญในการสะท้อนสมรรถนะที่แท้จริงของผู้เรียนและบุคลากรมากกว่าการประเมินแบบดั้งเดิม โดยการประเมินในลักษณะนี้มุ่งเน้นการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จำลองหรือสถานการณ์จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (วิจารณ์ พานิช, 2566) ระบุว่าการวัดผลตามสภาพจริงช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถมองเห็นภาพรวมของความสำเร็จทางการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม ในส่วนของผลกระทบต่อองค์กร มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2567) กล่าวว่าการใช้ระบบการประเมินผลแบบเน้นการปฏิบัติช่วยส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องภายในสถานศึกษาเมื่อกระบวนการวัดผลมีความชัดเจนและอิงกับภาระงานจริงจะส่งผลให้บุคลากรเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะเฉพาะด้านที่จำเป็นต่อองค์กร นำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานในภาพรวม

พบว่า ด้านการนำไปใช้และพัฒนาอย่างยั่งยืน ได้แก่ การส่งเสริมและพัฒนากลไกการขับเคลื่อนหลักสูตรดิจิทัลสู่การปฏิบัติอย่างยั่งยืน โดยเน้นการเปลี่ยนผ่านทางความคิด (Mindset) ควบคู่กับการสร้างระบบสนับสนุนที่ใช้งานได้จริงในสถานศึกษา เนื่องจาก กลไกสำคัญในการขับเคลื่อนหลักสูตรดิจิทัลสู่การปฏิบัติคือการมุ่งเน้นการเปลี่ยนผ่านทางความคิดของบุคลากรควบคู่กับการสร้างระบบสนับสนุนเชิงโครงสร้างที่ใช้งานได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ

แนวคิดของ (ยืน ภู่วรวรรณ, 2567) นำเสนอแนวคิดการปรับเปลี่ยนการศึกษาไทยสู่ดิจิทัลอย่างยั่งยืน เน้นการปรับตัวของครูและผู้เรียนเพื่อเผชิญโอกาสและความท้าทาย โดยให้ความสำคัญกับการสร้างทักษะ AI Literacy เพื่อการอยู่รอดในระดับโลก และการออกแบบการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการบริหารการศึกษายุคเปลี่ยนผ่าน ทั้งนี้การนำเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษาไม่ได้เป็นเพียงการปรับเปลี่ยนเชิงเทคนิคแต่เป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงวัฒนธรรมการทำงานหากบุคลากรมีทัศนคติเชิงบวกและมีความเชื่อมั่นในสมรรถนะดิจิทัล (Digital Self-Efficacy) จะส่งผลให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง อีกทั้งยังสอดคล้องกับ (Fullan & Quinn, 2023) ที่ระบุว่าความยั่งยืนของการปฏิรูปการศึกษาจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีระบบสนับสนุนที่สร้างความสอดคล้องระหว่างเป้าหมายของหลักสูตรและภาระงานจริงในสถานศึกษา และการสร้างระบบสนับสนุนที่ใช้งานได้จริง เช่น ระบบพี่เลี้ยงหรือคลังทรัพยากรดิจิทัล และการสนับสนุนทางเทคนิคที่เข้าถึงง่ายเป็นปัจจัยเกื้อหนุนที่ช่วยลดภาระและแรงเสียดทานในการเปลี่ยนผ่าน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าความยั่งยืนของการใช้หลักสูตรไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียวแต่เกิดจากการประสานกันระหว่างคนที่พร้อมเปิดรับสิ่งใหม่ และระบบที่เอื้อต่อการทำงานจริง

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในสถานศึกษาไม่ใช่เพียงการปรับเปลี่ยนเชิงเทคนิคแต่เป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงวัฒนธรรมการทำงาน ซึ่งมีคนเป็นศูนย์กลาง หากบุคลากรมีทัศนคติเชิงบวกและมีความเชื่อมั่นในสมรรถนะดิจิทัลจะเป็นแรงขับเคลื่อนภายในที่ลดแรงเสียดทานต่อการเปลี่ยนแปลงขณะเดียวกัน ระบบสนับสนุนเชิงโครงสร้างที่ใช้งานได้จริง เช่น ระบบพี่เลี้ยง หรือคลังทรัพยากรดิจิทัลเปรียบเสมือนนั่งร้านทางการบริหารที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานไม่รู้สึกโดดเดี่ยวทำให้เกิดความต่อเนื่องในการนำหลักสูตรไปใช้จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีปฏิบัติปกติในสถานศึกษา เป็นต้น

## สรุป/ข้อเสนอแนะ

เพื่อประโยชน์ต่อการบริหารหรือจัดการศึกษาของสถานศึกษาในยุคแห่งการปรับเปลี่ยน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานส่วนต่าง ๆ สามารถนำแนวทางไปปรับใช้เพื่อการบริหารจัดการ และเป็นเข็มทิศในการบริหารงานตามบริบทขององค์กรตนได้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย **1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้** หน่วยงานระดับนโยบายและสถานศึกษาควรนำแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลไปบูรณาการเข้ากับแผนพัฒนาบุคลากร โดยมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และวัฒนธรรมองค์กรควบคู่ไปกับการติดตั้งระบบสนับสนุนเชิงโครงสร้างที่ใช้งานได้จริง อาทิ ระบบคลังทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด (OER) และระบบการให้คำปรึกษา เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัล ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจบนฐานข้อมูลซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้านอย่างเป็นระบบและยั่งยืน **2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป** ควรดำเนินการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมในสถานศึกษาที่มีบริบทและขนาดที่แตกต่างกันอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อประเมินประสิทธิผลและความคุ้มค่าของแนวทางเชิงปฏิบัติในแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้ควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังประเด็นอุบัติใหม่ทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารจัดการข้อมูลเชิงลึก และการจัดการความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ เพื่อยกระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในอนาคต

## เอกสารอ้างอิง

กรรณิกา บุลสถาพร. (2568). การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล: ถอดรหัส AI สู่ทักษะอนาคต. Journal of Buddhist Education and Research, 11(4), 366-379.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. เรียกใช้เมื่อ 10 เมษายน 2569 จาก https://www.moe.go.th

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2567) การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. (พิมพ์ครั้งที่ 20). นนทบุรี: เอส. อาร์. พริ้นติ้ง แมสโปรดักส์.

นิวัฒน์ ศรีสวัสดิ์. (2568). ระบบนิเวศการเรียนรู้ดิจิทัล 5.0 เพื่อการเตรียมพร้อมรับการจัดการศึกษาสาหรับพลเมืองยุคใหม่: หนึ่งจุดเชื่อมต่อระหว่างงานการศึกษาดิจิทัลและวิศวกรรมการเรียนรู้. Journal of Digital Education and Learning Engineering, *1(1)*, 70–84.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

พัทธพล วงศ์วาร และสำเนา หมื่นแจ่ม. (2568). การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการบริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม จังหวัดพะเยา. วารสารมณีเชษฐาราม, 8(6), 414-426.

ยืน ภู่วรวรรณ. (2567). การเปลี่ยนผ่านการศึกษาไทยสู่ยุคดิจิทัลอย่างยั่งยืน. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิจารณ์ พานิช. (2566). การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

สุทธิพงศ์ เสมสูงเนิน. (2568). ทฤษฎีการกำหนดขนาดและคุณสมบัติผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยเชิงคุณภาพ. วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการศึกษา, 3(2), 112-123.

สมใจ วิเศษทักษิณ. (30 เมษายน 2569). เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. (สุทธิพงศ์ เสมสูงเนิน, สัมภาษณ์)

สายฝน กองมะณี และอนุสรา สุวรรณวงศ์. (2568). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ. วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี, 8(3), 73-86.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. (2568). ครูในสังกัด. เรียกใช้เมื่อ 20 มกราคม 2569 จาก http://ptt1.go.th/home/

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562 ก). มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561. นนทบุรี: บริษัท 21 เซนจูรี่ จำกัด.

_____. (2562 ข). แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.

_____. (2565). รูปแบบการจัดการเรียนรู้ผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์มโดยการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน. (พิมพ์ครั้งที่ 1). นนทบุรี: บริษัท 21 เซนจูรี่ จำกัด.

_____. (2567). แนวทางการประเมินสมรรถนะผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.

เสาวลักษณ์ รัตนะ และวัลลภา อารีรัตน์. (2567). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลสำหรับครูเพื่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 9(3), 799-812.

อนงค์นาฎ หน่วยแก้ว และคณะ. (2568). การบริหารงานวิชาการด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง. วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒน์, 7(1), 265-278.

Creswell, J. W. ( 2018). Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches. (5th ed.). New York: Sage Publications.

Fullan, M., & Quinn, J. (2023). Coherence : The right drivers in action for schools, districts, and systems. Corwin Press.

Saunders, M., Lewis, P., & Thornhill, A. (2012). Research Methods for Business Students. Pearson Education Ltd: Harlow.

Schildkamp, K., et al. (2020). Formative Assessment : A Systematic Review of Critical Teacher Prerequisites for Classroom Practice. International Journal of Educational Research, 103(2), 1-16.

Venkatesh, V., et al. (2003). User acceptance of information technology : Toward a unified view. MIS Quarterly, 27(3), 425-478.

Yamane, T. (1973). STATISTICS An Introductory Analysis. (3rd ed). New York: Harper & Row.